

Wit met een **groen** randje

Ziekenhuis Rijnstate werkt aan duurzaamheid

Een busje op groen gas bij Rijnstate.

In de zorgsector komt het onderwerp maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) steeds meer van de grond. Ziekenhuis Rijnstate, met locaties in Arnhem, Velp en Zevenaar, heeft een Taskforce Duurzaamheid ingesteld die het duurzamer maken van het ziekenhuis moet concretiseren.

*Tekst Fabian Bovenlander en Royan van Velse**

Waarom MVO?

Marc Koster, manager Vastgoed van Rijnstate: "Omdat we slechts te gast zijn op deze wereld en we hem beter achter zouden moeten laten dan we hem hebben aangetroffen."

Rijnstate staat hier gelukkig niet alleen in. De verwachting is dat eind 2014 meer dan twintig zorginstellingen een Milieuthermometer Zorg in de wacht hebben gesleept.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) is geen modeverschijnsel meer. In steeds meer organisaties is het een vast onderdeel van de cultuurverandering geworden en groeit het uit tot een vanzelfsprekendheid. Als we nog wat willen bewaren voor morgen en onze planeet willen behoeden voor het slechte, hoort MVO en het daaraan gekoppeld maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) bij de dagelijkse business.

Ook in de zorgsector komt MVO - weliswaar langzaam - van de grond. Het is echter nog niet overal even goed ingebed. De afweging tussen de baten en de lasten van MVO is vaak moeilijk te maken in een veranderend zorglandchap dat steeds meer geld kost. Daarnaast zijn ziekenhuisorganisaties dermate groot dat men soms gewoonweg niet weet waar men moet beginnen.

De andere kant van het verhaal is dat ziekenhuizen grote vervuilers zijn als het gaat om het milieu. Een ieder zou zich de MVO-gedachte daarom eigen moeten maken om zo het goede voorbeeld te geven.

ISO

Om MVO in de praktijk te brengen, is ISO 26000 (een internationale richtlijn voor de maatschappelijke verantwoordelijkheid van ondernemingen) een prima hulpmiddel.

MPZ

Binnen de zorg kennen we hiernaast het Milieu Platform Zorgsector (MPZ) dat een eigen Milieuthermometer Zorg heeft ontwikkeld. Het biedt zorginstellingen handvatten om hun milieubeleid in goede banen te leiden en de output

GOUD

ZILVER

BRONS

meetbaar te maken.

De instellingen kunnen - nadat ze geauditeerd zijn - gecertificeerd worden en daarmee een bronzen, zilveren of gouden certificaat of label halen. Het gouden certificaat staat gelijk aan de Milieukeur, het officiële Nederlandse milieukeurmerk dat al sinds 1992 bestaat.

Op dit moment hebben twee zorginstellingen een zilveren certificaat behaald: Gelre Ziekenhuizen en het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis. Het Amstelland Ziekenhuis is het eerste ziekenhuis met een Gouden MPZ-keurmerk.

Taskforce

Het topklinisch opleidingsziekenhuis Rijnstate, met locaties in Arnhem, Velp

en Zevenaar, heeft MVO hoog in het vaandel staan. De Taskforce Duurzaamheid, met vertegenwoordigers uit zowel zorg als zorgondersteunende diensten, heeft zich als doel gesteld om in 2013 nog het zilveren certificaat te behalen.

Niet zozeer om het label maar, zoals Marc Koster, manager Vastgoed van Rijnstate het aangeeft: "Omdat we slechts te gast zijn op deze wereld en we hem beter achter zouden moeten laten dan we hem hebben aangetroffen."

Rijnstate staat hier gelukkig niet alleen in. De verwachting is dat eind 2014 meer dan twintig zorginstellingen een certificaat in de wacht hebben gesleept en daarmee de eerste concrete stappen hebben gezet.

'MVO is een olievlek die zich langzaam verspreidt binnen de organisatie'

Zonnepanelen

Behalve het schrijven van beleid op het gebied van duurzaamheid neemt Rijnstate ook meerdere maatregelen. Zo is onlangs een overeenkomst getekend om voor 3.000 m² aan zonnepanelen te plaatsen op de daken van het ziekenhuis in Arnhem. Qua oppervlakte is dit voor de branche bijzonder veel.

De met de panelen opgewekte energie is overigens niet bestemd voor de instelling zelf, maar voor de wijk, waarbij energie aan buurtbewoners wordt doorgeleverd met groene certificaten.

Ook wordt geïnvesteerd in LED-verlichting, zijn laadpalen voor elektrisch aangedreven voertuigen geïnstalleerd en beschikt de instelling sinds kort over het eerste busje dat op groen gas rijdt. Het zijn nog maar primaire maatregelen, maar de hele organisatie doet al mee aan de groene beweging.

CO₂-reductie

Een langetermijndoelstelling binnen Rijnstate is om de CO₂-uitstoot binnen zeven jaar te halveren. Er is een CO₂-footprint gemaakt, dus de ambitie kan ook worden gemeten. In 2012 is het ziekenhuis begonnen met de inkoop van groene energie waarmee in één klap de CO₂-reductie al 40 procent bedroeg. Dat was een inkoopertje.

Om de resterende 10 procent ook nog te behalen, moeten er nog een aantal andere maatregelen gerealiseerd worden.

Pharma filter

Een prachtig initiatief is het Pharma filter. Bedpannen en serviesgoed kunnen van biologisch afbreekbaar

'We zijn slechts te gast op deze wereld en moeten hem beter achterlaten dan we hem aantreffen'

materiaal worden gemaakt en via dit filter worden afgevoerd op het riool.

Door middel van shredders op de afdelingen, waarbij de aangeleverde goederen vormalen worden, verdwijnt het afval in de riolering. Zo'n filter scheelt veel logistieke- en reinigingshandelingen en is dus minder arbeidsintensief. Ook is het beter voor het milieu.

Het nadeel is wel dat het een serieuze investering vereist en dat het ook nog getoetst moet worden aan de lokale regelgeving. Rijnstate zit daarom nog midden in de businesscase om te beoordelen of dit project zowel technisch als financieel haalbaar is.

State of mind

Binnen het ziekenhuis valt op dat MVO steeds meer een 'state of mind' is. Het is een olievlek die zich langzaam verspreidt binnen de organisatie. Binnen de facilitaire- en vastgoedprocessen wordt er rekening mee gehouden, de inkoopafdeling werkt met maatschappelijke richtlijnen en ook het bestuur zet het onderwerp hoog op de

agenda. En binnen het management development-programma wordt MVO als casus gebruikt in de ontwikkeling van talenten binnen Rijnstate.

Opmars niet te stuiten

Gelukkig voor de planeet en uiteindelijk voor onszelf lijkt de opmars van MVO niet meer te stuiten. Mogelijk zullen patiënten op termijn ook een ziekenhuis uitzoeken dat rekening houdt met de wereld. Het traditionele 'wit' krijgt hiermee een groen randje. 4

* Fabian Bovenlander (links) is hoofd bedrijfsbureau vastgoed. Royan van Velse is manager inkoop en logistiek. Zij maken deel uit van de Taskforce Duurzaamheid van Rijnstate.